

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. lapkričio 14 d. Nr. 21RE3-211 (AG3-180/27-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės, Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Mažeikių rajono savivaldybės administracijai dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja X. Y. (toliau – ir pareiškėja) 2025 m. spalio 16 d. pateikė Komisijai skundą „Dėl 2025 m. rugsėjo 29 d. Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus A. Pociaus pateikto atsakymo „Dėl informacijos pateikimo“ teisėtumo ir pagrįstumo į 2025 m. rugsėjo 1 d. pil. X. Y. prašymą „Dėl apmokėjimo už transportą“ (toliau – skundas), kuriuo prašo:

1) nustatyti, ar 2025 m. rugsėjo 29 d. Mažeikių rajono savivaldybės administracijos (toliau – atsakovė arba Administracija) direktoriaus A. Pociaus atsakymas „Dėl informacijos pateikimo“ į pareiškėjos prašymą „Dėl apmokėjimo už transportą“ yra teisėtas, pagrįstas ir atitinkantis teisės aktų reikalavimus;

2) įpareigoti Administracijos direktorių pateikti skaičiavimo metodiką, „<...> kuria remiantis buvo apskaičiuota 74,71 Eur suma“;

3) įpareigoti Administracijos direktorių pateikti Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimo taisykles arba jų nuorodą.

Skunde pateikiamos ginčo faktinės aplinkybės. Nurodoma, kad 2025 m. balandžio 9 d. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (toliau – VTEK) sprendimu Nr. KS-2025/43 konstatavo, kad Mažeikių rajono savivaldybės merė Rūta Matulaitienė (toliau – Savivaldybės merė), 2024 m. spalio 30 d. dalyvaudama su tarnyba nesusijusiame Lietuvos socialdemokratų partijos prezidiumo posėdyje ir, be kita ko, tuo tikslu pavesdama skirti atskirą tarnybinį automobilį tarybos (*reikia suprasti – Mažeikių rajono savivaldybės tarybos*, toliau – Savivaldybės taryba) narių parvežimui iš Vilniaus, kad būtų užtikrintas jos pačios dalyvavimas nurodytame partijos renginyje bei grįžimas iš jo tarnybiniu automobiliu, pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 6 punktų nuostatas.

2025 m. birželio 11 d. VTEK raštu „Dėl Jūsų prašymo“ informavo pareiškėją, kad dėl viešojo intereso gynimo (pareiškėjos 2025 m. gegužės 21 d. prašyme nurodytais klausimais dėl lėšų už Savivaldybės meriui skirto tarnybinio automobilio naudojimą apskaičiavimo ir grąžinimo) vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 49 straipsniu civilinio proceso tvarka ji gali kreiptis į Šiaulių apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrių.

Pareiškėja 2025 m. birželio 17 d. Šiaulių apygardos prokuratūros Telšių apylinkės prokuratūrai pateikė skundą „Dėl lėšų už Mažeikių rajono savivaldybės meriui R. Matulaitienei skirto tarnybinio automobilio naudojimą apskaičiavimo ir grąžinimo Mažeikių rajono savivaldybei“.

Nurodo, kad 2025 m. liepos 2 d. Šiaulių apygardos prokuratūra raštu Nr. 5S-1214 informavo pareiškėją, kad Administracija 2025 m. birželio 27 d. raštu Nr. (2.33.E)R8-2361 informavo, jog, buhalterinės apskaitos duomenimis, Administracija dėl automobilio (valst. Nr. [duomenys neskelbtini]), kuriuo buvo vykstama į Vilnių parvežti Savivaldybės tarybos narius iš neeilinio Lietuvos savivaldybių asociacijos narių atstovų suvažiavimo (išvykimo laikas 2024 m. spalio 30 d. 8.00 val., grįžimo laikas 2024 m. spalio 30 d. 18.10 val.) patyrė [duomenys neskelbtini] Eur degalų išlaidų, Administracijos vairuotojui buvo išmokėta [duomenys neskelbtini] Eur viršvalandžių. Pareiškėja taip pat nurodo, kad su aukščiau nurodytu Administracijos raštu buvo pateiktas ir banko pavedimas, patvirtinantis, kad Savivaldybės merė atlygino [duomenys neskelbtini] Eur Administracijos patirtas degalų ir vairuotojo viršvalandžių išlaidas, susijusias su automobilio važiavimu į Vilnių parvežti Lietuvos savivaldybių asociacijos suvažiavime dalyvavusių Savivaldybės tarybos narių.

Pareiškėja nurodo, jog 2025 m. rugsėjo 1 d. pateikė Savivaldybės merei prašymą „Dėl apmokėjimo už transportą“ (reg. Nr. EPU-336, toliau – Prašymas), kuriuo prašė pateikti skaičiavimo metodiką, kuria remiantis buvo apskaičiuota [duomenys neskelbtini] Eur suma; taip pat Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimo taisyklės ar kitą teisės aktą arba jo nuorodą.

Išdėsto 2025 m. rugsėjo 29 d. Administracijos direktoriaus atsakymo turinį.

Pareiškėja aiškina, kad Rašte, nors ir nurodyta, kas sudaro minimą [duomenys neskelbtini] Eur sumą, nepateikta pareiškėjos prašyta informacija – skaičiavimo metodika (kaip apskaičiuotos degalų išlaidos ir viršvalandžių suma) ir nepateiktas teisės aktas (ar jo nuoroda), reglamentuojantis Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimą.

Pareiškėja nesutinka su Raštu, vertina jį kaip pažeidžiantį gerą viešąjį administravimą, neteisėtą ir nepagrįstą.

Pareiškėja skundą grindžia Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (toliau – Įstatymas) 1 straipsnio 1 dalimi ir 3 straipsnio 1 dalimi. Aiškina, kad Įstatyme yra įgyvendinta tiek Konstitucijos 25 straipsnio 5 dalyje nustatyta teisė gauti valstybės įstaigų turimą informaciją apie asmenį, susijusį su viešojo administravimo funkcijų vykdymu, tiek siekiama sudaryti palankias sąlygas asmenims gauti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų disponuojamą informaciją ir panaudoti ją komerciniams ar nekomerciniams tikslams. Skunde taip pat remiamasi Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (toliau – Informavimo įstatymas) 6 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 3 straipsnyje įtvirtintais įstatymo viršenybės ir išsamumo principais.

Atsakovė atsiliepimu nesutinka su pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė, atkartodama skundžiamo Rašto turinį, aiškina, kad ji žalos dydžio apskaičiavimą pateikė remdamasi buhalterinės apskaitos duomenimis. Anot atsakovės, Prašyme minima suma buvo nustatyta pagal faktiškai patirtas išlaidas, susijusias su tarnybinio transporto netinkamu naudojimu, t. y. pagal sunaudotų degalų bei darbo užmokesčio sąnaudas. Teigia, kad atskiros specialios metodikos dokumento šiuo klausimu nėra – žalos dydis apskaičiuojamas vadovaujantis objektyviais finansiniais duomenimis (patirtų sąnaudų apskaita). Atsakovė laikosi pozicijos, kad Raštu pareiškėjai pateiktą detalią išlaidų struktūrą, iš kurios aiškiai matyti žalos apskaičiavimo pagrindas, t. y. nurodyta, jog nustatyta [duomenys neskelbtini] Eur suma degalų sąnaudoms ir [duomenys neskelbtini] Eur suma viršvalandžių (darbo užmokesčio) sąnaudoms padengti. Iš viso identifikuota žala sudarė [duomenys neskelbtini] Eur. Teigia, kad tokiu būdu pareiškėjai faktiškai buvo pateikta visa informacija, kaip apskaičiuotas žalos dydis.

Atsakovės vertinimu, pareiga suteikti informaciją šiuo atveju buvo įvykdyta tinkamai, kadangi Raštas pagrįstas objektyviais duomenimis. Pažymi, kad VAĮ 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą viešojo administravimo subjektams nustato pareigą teikti asmenims turimą informaciją, o atsakovė būtent taip ir padarė – suteikė pareiškėjai informaciją apie patirtos žalos dydį ir sudėtį pagal buhalterinius apskaitos duomenis. Atsakovė teigia, kad jokie papildomi duomenys ar dokumentai (pvz., norminis aktas dėl žalos apskaičiavimo metodikos), kurie neegzistuoja, negalėjo būti pateikti.

Pasisakydama dėl Prašyme pateikto prašymo pateikti Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimo taisykles (ar kitą teisės aktą) atsakovė pažymi, kad joks teisės aktas nebuvo pateiktas, nes tokio pobūdžio teisės akto nėra.

Atsiliepime taip pat teigiama, kad Mažeikių rajono savivaldybė (kaip Savivaldybės taryba ir kitos politinės institucijos) neturi ir nevaldo tarnybinio transporto. Nurodoma, kad atsakovė negali pateikti ar sukurti neegzistuojančio teisės akto – atskirų savivaldybės tarnybinio transporto taisyklių, nes tam ji neturi teisinio pagrindo. Dėl šios priežasties, kaip teigiama atsiliepime, atsakovė Raštu neturėjo galimybės pateikti prašomų taisyklių ar aprašo.

Atsiliepime taip pat tvirtinama, kad Prašymas išnagrinėtas ir į jį atsakyta VAĮ nustatyta tvarka, o atsakovė elgėsi griežtai pagal savo kompetenciją ir neperžengdama suteiktų įgaliojimų ribų. Atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, kurio veiklos ribas nustato įstatymai. Atsakovė neturėjo teisinės galimybės pateikti pareiškėjai informacijos ar dokumentų, kurių ji neturi ar kurie nėra jos kompetencijoje (pavyzdžiui, savivaldybės tarybos lygmens taisyklių ar atskiros metodikos). Visa teisės aktų nustatyta tvarka turima informacija buvo pareiškėjai suteikta, t. y. duomenys apie nustatytą žalos dydį ir jos sudedamąsias dalis. Konstatuojama, kad pareiškėjos teisė gauti informaciją nebuvo pažeista – Administracija laikėsi tiek VAĮ, tiek specialiųjų įstatymų nuostatų, numatančių viešojo sektoriaus institucijų pareigą nagrinėti asmenų prašymus ir pateikti turimą informaciją per nustatytus terminus. Pažymi, kad ginčijamas Raštas atitinka individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus.

Atsakovė apibendrindama teigia, kad Raštas yra teisėtas, pagrįstas objektyviais duomenimis ir priimtas neviršijant kompetencijos, o pareiškėjos skundo teiginiai apie nesuteiktą informaciją ar netinkamą atsakymą yra nepagrįsti.

Replikuodama į pareiškėjos Administracijai 2025 m. spalio 3 d. pateiktą prašymą nurodyti priežastis, motyvus, kodėl nebuvo pateikta informacija, nurodyta Prašyme, atsakovė teigia, kad Administracijos 2025 m. spalio 27 d. rašte Nr. EPA-224 (toliau – Raštas Nr. 2) pareiškėjai pateiktas atsakymas, t. y. kad Administracija negali įgyvendinti pareiškėjos Prašymo pateikti Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimo taisykles (tvarką, aprašą ar pan.), kadangi Mažeikių rajono savivaldybė, kaip ji suprantama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSĮ) 3 straipsnio 6 dalies prasme, neturi ir nevaldo tarnybinio transporto, ir kad atsižvelgus į šią aplinkybę nėra galimybės pareiškėjai pateikti tarnybinio transporto naudojimo taisyklių (tvarkos, aprašo ar pan.), kadangi toks dokumentas neegzistuoja.

Atsakovė taip pat papildomai atsiliepime pažymi, kad pareiškėjos skunde minimo žalos atlyginimo klausimo aplinkybes nagrinėjo ir Šiaulių apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrius. Tyrimas buvo pradėtas vadovaujantis VTEK 2025 m. balandžio 9 d. sprendimu Nr. KS-2025/43, kuriuo įvertinti tam tikri Mažeikių rajono savivaldybėje įvykę galimo viešųjų ir privačių interesų supainiojimo atvejai. VTEK minėtu sprendimu konstatavo pažeidimą dėl tarnybinio transporto panaudojimo ne tarnybos tikslams, todėl prokuratūra ėmėsi priemonių galimai padarytai žalai atlyginti viešojo intereso gynimo tvarka. Pažymi, kad skundą prokuratūrai pateikė pati pareiškėja, todėl visos aplinkybės jai yra žinomos. Nurodo, kad Administracija, veikdama pagal kompetenciją, suteikė ikiteisminį tyrimą atliekančiai įstaigai (prokuratūrai) visus jos prašytus duomenis apie patirtas išlaidas, ir kad visi skaitine išraiška išreikšti duomenys prokuratūrai ir pareiškėjai pateikti vienodi.

Komisija 2025 m. lapkričio 3 d. gavo pareiškėjos raštą „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės administracijos 2025-10-28 Atsiliepimo (administracinė ginčų byla Nr. AG3-180/27-2025)“ (reg. Nr. 20R3-540), kuriame pareiškėja nurodė nesutinkanti su atsakovės atsiliepime pateikiama informacija.

Komentuodama atsakovės Rašte Nr. 2 pateiktą poziciją, jog Administracija pateikti Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimo taisykles (tvarką, aprašą ar pan.) neturinti galimybės, kadangi Mažeikių rajono savivaldybė, kaip ji suprantama VSĮ 3 straipsnio 6 dalies prasme, neturi ir nevaldo tarnybinio transporto ir todėl nėra galimybės pareiškėjai pateikti tarnybinio transporto naudojimo taisyklių (tvarkos, aprašo ar pan.), kadangi toks dokumentas neegzistuoja, pareiškėja cituoja VSĮ 3 straipsnio 6 dalies nuostatą ir teigia, kad aptariama norma nereguliuoja

savivaldybės turto, įskaitant transporto priemones, turėjimo ar valdymo klausimų, todėl remtis ja, kaip pagrindu atsisakyti pateikti informaciją, yra teisiškai nepagrįsta. Atkreipia dėmesį, kad Mažeikių rajono savivaldybės internetinėje svetainėje yra skelbiama informacija „Tarnybiniai lengvieji automobiliai“, kurioje nurodyta automobilių valdymo teisės pagrindai (patikėjimas, nuoma, panauda) ir naudotojai (pateikiama nuoroda – <https://mazeikiai.lt/savivalda/administracine-informacija/tarnybiniai-lengviejiautomobiliai>). Daro išvadą, kad Administracijos direktoriaus nurodytas faktas, kad Administracija neturi ir nevaldo tarnybinio transporto, atrodo kaip tikrovės neatitinkantis.

Pareiškėja savo rašte pateikia įvairius hipotetinius klausimus ir samprotavimus dėl Savivaldybės merės vykimo tarnybinio transportu ir Administracijos direktoriaus pozicijos dėl to, kad Mažeikių rajono savivaldybė tarnybinio transporto neturi ir jo nevaldo. Taip pat teigia, kad atsiliepimo teiginys, jog „tarnybinio transporto naudojimo taisyklių nėra“, nepateisina pareigos suteikti informaciją nevykdymo, priešingai – tai rodo galimą Mažeikių rajono savivaldybės vidaus administravimo spragą.

Pakartotinai kelia klausimą, kaip buvo apskaičiuota padaryta žala, nes, anot pareiškėjos, Administracijos direktorius tokios informacijos nepateikė. Teigia, kad jei Administracija neturi prašomo metodikos dokumento, pagal kurią buvo apskaičiuota padaryta žala, tai Administracijos direktorius privalėjo aiškiai nurodyti, pagal kokius teisės aktus ar vidaus tvarkas tokie skaičiavimai paprastai atliekami. To nepadarius, pareiškėjos vertinimu, pateiktas atsakymas yra nepakankamas ir neišsamus.

Pažymi, kad Lietuvos Respublikos įstatymai reglamentuoja, kad individualus administracinis aktas turi būti teisėtas ir pagrįstas. Teigia, kad Raštas Nr. 2 neatitinka teisės aktų reikalavimų, kadangi nėra nurodyta konkrečių teisės aktų nuostatų, kuriomis grindžiamas atsisakymas pateikti metodiką ar taisykles, atsakymas grindžiamas tik faktinėmis aplinkybėmis, be teisinio pagrindimo, jame trūksta aiškaus ir logiško motyvavimo. Remiantis pateiktu išdėstymu ginčijamas raštas negali būti laikomas tinkamu administraciniu aktu, todėl turi būti pripažintas neteisėtu ir nepagrįstu.

Pareiškėja prašo Komisijos „<...> nagrinėjant pareiškėjos <...> skundą, atsižvelgti į dubike (*dublike*) išdėstytus argumentus“; „<...> įpareigoti administracijos direktorių pateikti skaičiavimo metodiką su aiškiu teisiniu pagrindu ir nuorodas į taikomus teisės aktus pagal kuriuos buvo apskaičiuota žala - [duomenys neskelbtini] Eur suma“; „įpareigoti administracijos direktorių pateikti dokumentus, reglamentuojančius savivaldybės tarnybinio transporto naudojimą arba rašytinį paaiškinimą, kodėl tokio reglamentavimo nėra, nurodant teises priežastis ir atsakingus subjektus.“

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl Mažeikių rajono savivaldybės administracijos (minėta, atsakovė arba Administracija) 2025 m. rugsėjo 29 d. rašto Nr. EPA-215 „Dėl informacijos pateikimo“ (minėta, Raštas), teisėtumo.

Remiantis byloje esančiais rašytiniai įrodymais nustatyta, kad pareiškėja 2025 m. rugsėjo 1 d. pateikė Mažeikių rajono savivaldybės meri R. Matulaitienei (minėta, Savivaldybės merė) prašymą Nr. EPU-336 „Dėl apmokėjimo už transportą“ (minėta, Prašymas). Jame prašė pateikti skaičiavimo metodiką, kuria remiantis buvo apskaičiuota [duomenys neskelbtini] Eur suma už naudojamą Mažeikių rajono savivaldybės transportu, kurį Savivaldybės merė naudojo asmeniniams poreikiams tenkinti, ir Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimo taisykles ar kitą teisės aktą.

Administracija pareiškėjai 2025 m. rugsėjo 29 d. pateikė atsakymą – Raštą, kuriame nurodė, jog, Administracijos buhalterinės apskaitos duomenimis, Prašyme minimą [duomenys neskelbtini] Eur sumą sudaro [duomenys neskelbtini] Eur degalų išlaidos bei Administracijos vairuotojui išmokėta [duomenys neskelbtini] Eur viršvalandžių su darbdavio socialinio draudimo suma.

Pareiškėja 2025 m. spalio 16 d. pateikė skundą Komisijai, motyvuodama jį iš esmės tuo, kad Administracija nepateikė jos prašomos informacijos, t. y. skaičiavimo metodikos (kaip apskaičiuotos degalų išlaidos ir viršvalandžių suma) ir teisės akto (ar jo nuorodos), reglamentuojančio Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimą.

Taip pat iš į bylą pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėja 2025 m. spalio 3 d. kreipėsi į Administracijos direktorių, pateikdama prašymą Nr. EPU-368 „Prašymas nurodyti priežastis, motyvus“, kuriuo prašė paaiškinti, kodėl Rašte nebuvo pateikta jos prašyta informacija. Administracija 2025 m. spalio 27 d. raštu Nr. EPA-224 „Dėl informacijos pateikimo“ (minėta, Raštas Nr. 2) (*Komisijos pastaba – Rašte Nr. 2 nurodoma, kad yra atsakoma į Prašymą*) atsakė pareiškėjai, kad įgyvendinti Prašyme pateikto pageidavimo pateikti Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimo taisykles (tvarką, aprašą ar pan.) nėra galimybės, kadangi Mažeikių rajono savivaldybė, kaip ji suprantama VSI 3 straipsnio 6 dalies prasme, neturi ir nevaldo tarnybinio transporto, ir kad atsižvelgus į šią aplinkybę nėra galimybės pareiškėjai pateikti tarnybinio transporto naudojimo taisyklių (tvarkos, aprašo ar pan.), kadangi toks dokumentas neegzistuoja.

Iš pareiškėjos skundo ir atsakovės atsiliepimo yra žinoma, kad pareiškėjos skunde minimos sumos susidarymo ir atlyginimo klausimą bei su tuo susijusias aplinkybes nagrinėjo VTEK ir Šiaulių apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrius. VTEK konstatavo pažeidimą dėl tarnybinio transporto panaudojimo ne tarnybos tikslams, o prokuratūra pradėjo tyrimą dėl galimai padarytos žalos atlyginimo viešojo intereso gynimo tvarka.

Komisija pažymi, kad, įvertinusi pareiškėjos skunde išreikštą siekį išsiaiškinti Administracijos patirtų išlaidų ([duomenys neskelbtini] Eur sumos) detalią apskaičiavimo tvarką, daro išvadą, jog pareiškėja ginčija Raštą, nors pateiktame skunde tiesiogiai ir nesuformulavo reikalavimo jį panaikinti.

Savivaldybės administracija yra viešojo administravimo subjektas, todėl jos veiklai taikytinos VAI nuostatos, kurios nustato viešojo administravimo principus, be kita ko, taip pat asmenų teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAI 1 straipsnio 1 dalis).

VAI 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Pagal VAI 2 straipsnio 10 punktą prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAI 11 straipsnio 1 dalis).

Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės) reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų (Taisyklių 1 punktas).

Taisyklių 32 punkte nustatyta, kad prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per VAI 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.

Pagal Taisyklių 35 punktą prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Taisyklių 45 punkte nustatyta, jog į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Įvertinus pareiškėjos Prašymo turinį darytina išvada, kad teiktas Prašymas priskirtinas Taisyklių 45.4 papunktyje nurodytiems kitiems prašymams, į kuriuos atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

Skundo nagrinėjimui aktualus ir Įstatymo reglamentavimas. Įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių, viešųjų įstaigų ar šių subjektų asociacijų, regionų plėtros tarybų informaciją apie jų veiklą bei šių institucijų ir kitų juridinių asmenų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte, duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus VAĮ nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas (toliau – viešoji funkcija), ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką (Įstatymo 1 straipsnio 1 dalis).

Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Įstatymas, be kita ko, netaikomas: duomenims, kuriuos teikti draudžia įstatymai ar jais vadovaujantis priimti kiti norminiai teisės aktai, įskaitant duomenis, kurie nėra prieinami dėl nacionalinio ar visuomenės saugumo, šalies gynybos interesų, statistinių duomenų konfidencialumo, komercinio konfidencialumo arba kurie sudaro valstybės, tarnybos, banko, komercinę, profesinę paslaptį (3 punktas); duomenims, kurių teikimą riboja įstatymai ar jais vadovaujantis priimti kiti norminiai teisės aktai, taip pat kai pareiškėjai turi pagrįsti prašomų duomenų panaudojimo tikslą (4 punktas).

Pagal Įstatymą duomenys apibrėžiami kaip užfiksuota informacija apie institucijos ar valstybės valdomo subjekto veiklą ar jos dalis, neatsižvelgiant į jos pateikimo būdą, formą (raštu arba elektronine forma ar kaip garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašas) ir laikmeną, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus duomenis ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis (3 straipsnio 3 dalis), o informacija – tai žinios, kuriomis disponuoja institucija, atlikdama viešąsias funkcijas (3 straipsnio 9 dalis).

Pagal Įstatymo 4 straipsnio 1 dalį institucijos ir valstybės valdomi subjektai privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus.

Įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad institucija ir valstybės valdomas subjektas, teikdami duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, vadovaujasi šiais principais: duomenų išsamumo – pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys duomenys (1 punktas); duomenų tikslumo – pareiškėjui teikiami duomenys turi atitikti institucijos ar valstybės valdomo subjekto disponuojamus duomenis (2 punktas); teisėtumo – institucijos ir valstybės valdomo subjekto veiksmai teikiant duomenis grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais norminiais teisės aktais (3 punktas); objektyvumo – institucijos ir valstybės valdomo subjekto darbuotojai, teikdami duomenis, turi būti nešališki ir objektyvūs (4 punktas); pagalbos – pareiškėjams teikiama pagalba įgyvendinant teisę gauti duomenis (5 punktas); duomenų prieinamumo – sudaromos palankios sąlygos pareiškėjams naudoti duomenis neatsižvelgiant į jų veiklos tikslus ir teisinę formą, o prireikus nustatomos tik būtiniausios teisinės, techninės ir (arba) finansinės duomenų teikimo pareiškėjams sąlygos (6 punktas); abipusio naudojimo – institucija ir valstybės valdomas subjektas pareiškėjui pateiktus duomenis prireikus vėliau naudoja patys (7 punktas); nediskriminavimo – duomenų pakartotinio naudojimo sąlygos turi būti tokios, kad būtų nediskriminuojami pareiškėjai, naudojantys duomenis tam pačiam (komerciniam arba nekomerciniam) tikslui (8 punktas).

Prašymai dėl duomenų teikimo ir jų pakartotinio naudojimo teikiami ir nagrinėjami VAĮ nustatyta tvarka (Įstatymo 13 straipsnio 1 dalis).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau - LVAT) praktikoje išaiškinta, kad sistemiškai aiškinant VAĮ ir Taisyklių nuostatas, ginčas dėl atsakymo į prašymą pateikti informaciją, kuriuo teikiama tik informacija, nėra teisės taikymo aktas (VAĮ 10 straipsnio 5 dalis) ir neturi atitikti VAĮ 10 straipsnio 5 dalies turinio reikalavimų, administraciniame teisme gali būti nagrinėjamas ginčas tik dėl atsakymo į prašymą pateiktus klausimus pakankamumo aspektu (žr., pvz., LVAT 2012 m. birželio 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A492-2002/2012, 2014 m. spalio 29 d. nutartį

administracinėje byloje Nr. AS492-921/2014), bet ne jo (atsakymo) teisėtumo ir pagrįstumo aspektais (žr., pvz., LVAT 2021 m. lapkričio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-3145-624/2021). Skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (LVAT 2012 m. rugsėjo 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS662-538/2012). Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (LVAT 2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012).

Taigi, Komisija pareiškėjos skundžiamą Administracijos Raštą vertins išsamumo ir tikslumo aspektu.

Minėta, pareiškėja, teikdama Prašymą, siekė gauti informaciją, kaip buvo apskaičiuota Administracijos patirta žala – [duomenys neskelbtini] Eur, prašydama pateikti metodiką, kuria remiantis buvo apskaičiuota minima suma, ir prašydama pateikti Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimo taisykles ar kitą teisės aktą. Komisija vertina, kad Administracija pareigą suteikti aiškia ir išsamią informaciją įvykdė netinkamai.

Komisija nesutinka su Administracijos atsiliepime pateikiama pozicija, kad Raštu pareiškėjai buvo pateikta detali išlaidų struktūra. Atsakovė, nors ir išskyrė bendrą išlaidų sumą ([duomenys neskelbtini] Eur) ir jos išskirstymą ([duomenys neskelbtini] Eur – degalų sąnaudos, o [duomenys neskelbtini] Eur – viršvalandžiai (Administracijos vairuotojo darbo užmokestis), tačiau aiškiai neišdėstė minėtų sumų apskaičiavimo, ko iš esmės ir siekė pareiškėja. Dėl atsakovės teiginių, jog žalos apskaičiavimo patvirtintos metodikos ar panašaus teisės akto nėra, Komisija pažymi, kad Administracija turėjo galimybę detaliau paaiškinti, kaip buvo apskaičiuota [duomenys neskelbtini] Eur sumos sudedamosios dalys, vadovaudamasi bendraisiais buhalterinės apskaitos principais, t. y. aiškiai nurodydama minėtų sumų apskaičiavimo elementus, tokius kaip valandinis darbuotojo darbo užmokestis, laikas, konkrečios kuro sąnaudos ir pan. Vien formalus ir lakoniškas nurodymas, kad žala buvo apskaičiuota buhalterinės apskaitos duomenimis, pats savaime šio ginčo atveju negali būti laikomas tinkamu informacijos suteikimo pagrindu.

Pastebėtina, kad yra patvirtintos ir galiojančios Tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo viešosiose įstaigose, kurių dalininkė ar savininkė yra Mažeikių rajono savivaldybė, taisyklės (patvirtintos Savivaldybės tarybos 2022 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. T1-8, t), kuriose, be kita ko, yra reglamentuota automobilių naudojimo kontrolė, ridos ir degalų apskaita ir kt. Atsakovės teigimu, pareiškėjai negalėjo būti pateikiamos Mažeikių rajono savivaldybės tarnybinio transporto naudojimo taisyklės, kadangi Mažeikių rajono savivaldybė, kaip ji suprantama VSĮ 3 straipsnio 6 dalies prasme, neturi ir nevaldo tarnybinio transporto. Komisija nesutinka su šiais atsakovės argumentais. Pagal VSĮ 3 straipsnio 6 dalį, savivaldybė – Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo nustatytas valstybės teritorijos administracinis vienetas, kurio bendruomenė turi Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per to valstybės teritorijos administracinio vieneto nuolatinių gyventojų Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso nustatyta tvarka išrinktus savivaldybės tarybą ir savivaldybės merą. Savivaldybė yra viešasis juridinis asmuo. Formaliai vertinant, pareiškėja Prašyme iš tiesų vartojo sąvoką „<...> savivaldybės transporto taisyklės“, tačiau, Komisijos vertinimu, atsakovė, kaip juridinis asmuo, būdama atsakinga už savivaldybės funkcijų vykdymą, ir atsižvelgdama į Prašymo turinį, galėjo suprasti ir identifikuoti pareiškėjos siekį – gauti (ar susipažinti) Administracijos žinioje turimo ir/ar valdomo transporto ūkio naudojimo taisykles ar kitus teisės aktus, reglamentuojančius tarnybinių automobilių naudojimo tvarką ir sąlygas.

Komisija pastebi, kad nei Rašte, nei Rašte Nr. 2 atsakovė nenurodė raštų apskundimo tvarkos. Nors jos nenurodymas nesutrukdė pareiškėjai ginti savo teises ir nesudaro savarankiško pagrindo Rašto naikinimui, visgi, Komisijos vertinimu, tai nesiderina su gero viešojo administravimo principu, kenkia valstybinio profilio institucijų įvaizdžiui ir mažina žmonių pasitikėjimą jomis.

Remdamasi nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis bei aptartu teisiniu reglamentavimu Komisija daro išvadą, kad atsakovė ginčijamą Raštu nepagrįstai nepateikė pareiškėjai prašomos informacijos ir dokumento (teisės akto (-ų) ar nuorodos į juos). Rašte išdėstytos informacijos ir

paaškinimų pateikimas neatitinka pareiškėjos Prašymo turinio. Atsakovė į pareiškėjos Prašymą atsakė pažeisdama VAI įtvirtintą išsamumo principą, Įstatyme ir Taisyklėse nustatytus reikalavimus, todėl Raštas naikintinas ir atsakovė įpareigotina prašymą išnagrinėti iš naujo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos X. Y. skundą tenkinti.

Panaikinti Mažeikių rajono savivaldybės administracijos 2025 m. rugsėjo 29 d. raštą Nr. EPA-215 „Dėl informacijos pateikimo“, įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti X. Y. 2025 m. rugsėjo 1 d. prašymą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė